

Manual till skolvägsplan

Introduktion

En skolvägsplan tar ett samlat grepp om de problem och hinder som finns gällande elevers väg till och från skolan. På så sätt kan skolan bli av med trafikkaoset med alla bilar på morgnarna samt öka andelen som går och cyklar till skolan vilket leder till bättre hälsa och en bättre tryggare miljö. En skolvägsplan fungerar som ett bra och långsiktigt verktyg för bestående beteendeförändringar. En viktig och betydelsefull del är också att alla inblandade (elever, personal och föräldrar) får vara med och påverka vilket är positivt för skolans attraktivitet och samhällsutvecklingen.

Skolvägsplansmaterialet är framtaget utifrån Lgr 11 (grundskolans läroplan) och ska vara en hjälp och inspiration i undervisningen.

Skolvägsplanen ger positiva effekter på:

- Trafiksäkerhet
- Hälsa
- Miljö
- Resvanor
- Kunskap om alternativa färdmedel
- Förståelse för resandets påverkan på miljö och hälsa
- Mobilitet och rörelsefrihet
- Delaktighet och medbestämmande
- Dialog mellan skolan, elever och föräldrar

Arbetsätt

För att göra en skolvägsplan behöver det vara minst två personer från skolan som får avsatt tid för detta. Arbetsgruppen kan utgöras av rektor, representanter från personal, föräldrar, elever.

Till din hjälp finns denna manual med instruktioner om vad en skolvägsplan ska innehålla samt tillhörande mall där du kan fylla i uppgifter direkt i dokumentet. Gör även en tidplan för arbetet med skolvägsplanen.

Arbetsgång

1. Beskriv skolan och dess närmiljö
2. Undersök resvanor
3. Inventera skolvägarna
4. Sätt upp mål utifrån upplevda problem på skolan
5. Genomför aktiviteter och åtgärder för att uppnå målen
6. Följ upp och revidera planen så den blir ett levande dokument

Manual

1. Fakta om skolan

Fyll i fakta efter varje rubrik.

2. Vi som tagit fram planen

För att göra en skolvägsplan behöver det vara minst två personer. Fritids och förskola är viktiga att ha med i arbetet.

3. Resvanor

Hur ser eleverna själva på sin resa till och från skolan?

För eleverna finns pappersenkäten "Hur tar jag mig till skolan".

4. Skolvägen

Undersökningen av vägen till skolan görs genom att använda webbenkäten som kan tillhandahållas av ansvarig person för skolvägsplaner i din kommun. Webbenkäten riktar sig till skolans personal och föräldrar/familj.

5. Trafikmiljön vid skolan

Förklara och beskriv hur ni upplever trafikmiljön vid skolan.

Exempel på vad som kan kommenteras och tas med:

- Bra gång- och cykelvägar till skolan.
- Trygga gångpassager i anslutning till skolan.
- Cykelparkeringar i anslutning till skolan, antal och hur de ser ut.
- Lämning och hämtning av elever.
- Hållplatser i närheten av skolan för linjebuss respektive skolbuss.
- Bilparkeringar i anslutning till skolan, antal.
- Hastighetsbegränsningar kring skolan.
- Typ av trafik som passerar skolan.
- Aktiviteter som skolan ansvarar för, vilka som ligger utanför skolans område, hur eleverna tar sig dit.
- Leverans av mat och material, sophämtning, plogning, sandning.

6. Mål

Utifrån de upplevda problemen och hindren gällande elevers resvanor och dess väg till skolan formuleras målen. Varje mål behöver sedan förslag på insatser och åtgärder för att öka andelen hållbara och trafiksäkra resor till skolan, såväl åtgärder i trafikmiljön som beteendeförändrande insatser.

Exempel på mål:

- Andelen som går och cyklar till skolan ökar.
- Biltrafiken kring skolan minskar.
- Vägen till skolan känns trygg.
- Hastigheterna kring skolan hålls.
- Utse en "trafikantansvarig" på skolan som ordnar aktiviteter för att få fler att gå och cykla.

7. Övergripande syfte

Tips på hur man kan skriva:

Det övergripande syftet är att skapa en tryggare trafikmiljö på skolan och förutsättningar för att eleverna kan gå och cykla till skolan på ett säkert sätt.

8. Insatser och åtgärder

För att uppnå målen behövs insatser som påverkar attityderna till trafiksäkerhet, hälsa och hållbar utveckling samt åtgärder som förbättrar trafiksituationen. Varje insats bör ha en tidsram, ansvarig och bör vara kopplade till målen. För att nå resultat behövs information om insatserna/åtgärderna. Enkelt uttryckt: gör något som syns och tala om att ni gjort det!

Exempel på insatser som skolan kan göra

Insats	När	Ansvarig	Övrigt
Folder till föräldrar om varför det är bra att gå och cykla till skolan			
Kartor med avlämningsplatser			
Temadag med trafik, miljö och hälsa			
Cykelkampanj			
Delta i "Gå och cykla"-utmaningen			
Mobilitets-/trafikantansvarig på skolan			
Trafikkunskap (om att korsa väg, cykla, cykelregler etc.)			

Skriv ner övriga åtgärder som andra ansvariga ska utföra (t.ex. Tekniska förvaltningen)

Exempel på åtgärder som vi behöver hjälp med

Hastighetsdämpande åtgärder
Sammanhängande gång- och cykelbanor
Cykelparkeringar
Prioritera skolvägar vid snöröjning
Röjning av träd och buskar för ökad säkerhet
Se över belysningen på skolvägarna

9. Uppföljning

Efter att ha undersökt problemen idag och kommit med lösningar på dem är det viktigt att skolvägsplanen inte faller i glömska utan att den hela tiden finns tillgänglig. Följ upp aktiviteterna och vad som har hänt därefter. Gör en tidplan för revidering och dialog och informera om arbetet löpande.

Exempel på tidplan för uppföljning och dialog

- Arbetsgruppens/referensgruppens möten.
- Hur ofta görs uppföljning av skolvägsplanen?
- Hur många på skolan vet om skolvägsplanen?
- Information om arbetet med skolvägsplanen.
- Måluppfyllelse.
- Återkoppling till: Elever
Föräldrar
Personal
Kommunen
Lokaltidningen?

10. Policy för resor till och från skolan

Skolan kan ta fram riktlinjer för hur elever och personal på bästa sätt kan ta sig till och från skolan (utgå från kommunens resepolicy/tillämpning). Denna resepolicy för skolan kan sättas upp på en central plats på skolan, finnas på skolans hemsida, delges/länkas i veckobrev eller delas ut till elever och föräldrar.

11. Uppföljning och underskrift

Uppföljning av skolvägsplanen är lämplig att göra en gång per år.

Skolvägsplanen ska skrivas under. Titlar på personer och namn på förvaltningar varierar mellan kommuner. I skolvägsplansmallen under punkt 11, "Ansvariga för överenskommelsen", finns förslag på titlar och förvaltningar vilka går att ändra och anpassas efter aktuell kommun.